

Kırılğan Bir Yaşam

Todd May

1955'te New York'ta doğdu. Doktora çalışmalarını 1989 yılında Penn State Üniversitesi'nde tamamladı. Hâlâ Clemson Üniversitesi'nde felsefe profesörüdür. Özellikle Fransız felsefesiyle ilgili çalışmalar yürüten May'in Michel Foucault, Gilles Deleuze, Jacques Rancière gibi filozoflar ve çağdaş politik tartışmalar üzerine yazdığı pek çok kitabı vardır. Yazarın Türkçede-ki diğer eserleri: *Postyapısalcı Anarşizmin Siyaset Felsefesi* (Ayrıntı Yayınları; 2000), *Şiddetsiz Direniş* (Ayrıntı Yayınları; 2016), *Deleuze: Bir Birey Nasıl Yaşayabilir?* (Kolektif Kitap; 2017), *Ölüm: Felsefi Bir Deneme* (Say Yayınları, 2019), *Anlamlı Bir Yaşam: Sessiz Bir Evrende Anlam Arayışı* (İrene Kitap; 2022).

Bekir Aşçı

Felsefe üzerine lisans eğitimini Ege Üniversitesi'nde, aynı alanda yüksek lisans eğitimini Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nde tamamladı. Hâlâ Galatasaray Üniversitesi'nde doktora çalışmalarına devam ediyor. İmgelem teorisi, sanat felsefesi, tiyatro felsefesi gibi alanlarda çalışmalarını sürdürüyor. Aynı zamanda Çocuklar İçin Felsefe (P4C) alanında çalışıyor, her yaştan katılımcı ile soruşturmalar yapıyor, eğitmen eğitimleri gerçekleştiriyor. P4C alanında etkinlik gösteren İMAGİS Eğitim ve Danışmanlık şirketinin kurucu eğitmenlerindendir, ayrıca DasDas Akademi'de eğitmendir.

TODD MAY

Kırılğan Bir Yaşam

İncinebilirliğıimizi Kabullenmek

İngilizceden çeviren:
Bekir Aşçı

İrene Kitap: 5

Felsefe: 2

Kırılgan Bir Yaşam / Todd May

Özgün adı: *A Fragile Life: Accepting Our Vulnerability*

İngilizceden çeviren: Bekir Aşçı

ISBN: 978-605-71580-4-8

© 2017, The University of Chicago. Tüm hakları saklıdır.

The University of Chicago Press, Illinois, USA'nın izniyle yayımlanmıştır.

© İrene Kitap, 2021

Bu kitabın Türkçe yayın hakları AnatoliaLit Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

Kaynak gösterilerek yapılan kısa alıntılar dışında hiçbir şekilde kopyalanamaz,
yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

Sertifika no: 51753

Yayın yönetmeni: Levent Çeviker

Editör: Eda Okuyucu

Kapak ve sayfa tasarımı: Artemis İren

Birinci basım: Eylül, 2022

Baskı: Deren Matbaacılık Ambalaj Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.

Beylikdüzü OSB Orkide Cad. No: 9/Z Beylikdüzü-İstanbul

Sertifika no: 47881

İrene Kitap

Osmanağa Mah. Reşit Efendi Sok. No: 16/5, 34714, Kadıköy-İstanbul

Telefon: 0216 208 99 14

irene@irenekitap.com / www.irenekitap.com

© irenekitap t irenekitap f irenekitap

İçindekiler

<i>Önsöz</i>	7
1. Yaşamlarımız ve İncinebilirliğimiz	9
2. Geçmişimizin Yüğü ve Geleceğimizin Yüğü	49
3. İncinmezlik	77
4. Olumlamaktan Kabullenmeye	137
5. İncinebilir Halde Yaşamak	165
<i>Notlar</i>	217
<i>Ek Okuma Önerileri</i>	225
<i>Dizin</i>	229

Önsöz

Son kırk beş yıldır belirli aralıklarla bu kitaptaki ana meseleler hakkında düşünüyorum. İlk birkaç paragraftan sonra netlik kazanacak nedenlerden dolayı, uzun zamandır yaşama sükûnet, sarsılmaz bir sakinlik sunan yaklaşımlar beni cezbediyor. Kitabın üçüncü bölümünde ve devamında ele alınan görüşler –Budizm, Taoizm, Stoacılık, bir dereceye kadar Epikürcülük ve Eckhart Tolle’ün daha yakın tarihli çalışması– bu sükûneti vaat ediyor.

Ama gelin görün ki...

Bu vaat oldum olası tam anlamıyla içime sinmemiştir. İfade etmekte zorlandığım şekillerde, bana her zaman hatalı gibi gelmiştir. Yaşamımda, çeşitli zamanlarda bilge olduğunu hissettiğim iki kişiden biri kendine Budist, diğeri ise Taoist derdi. Yaşamları benimkinden daha huzurlu olsa da bu görüşlerin resmi öğretileri olarak adlandırılacak şeylerin çizdiği tabloya asla uymuyor gibiydi. İstedığimin ve belki de çoğumuzun istediği şeyin bu resmi öğretilerde sunulan şey olmadığını düşünmeye başladım. Bize öğretecek hiçbir şeyleri olmadığından değil, –son bölümde onların bakış açılarını kendi görüşüme entegre etmeye çalışıyorum– daha çok, en azından resmi biçimleriyle çoğumuzun reddedeceği bir yaşam tasavvur ettikleri için. İncinmezliği salık verirler; inanıyorum ki bu öğretilere uyan pek çok kişi de dahil çoğumuzun istediği şey, biraz daha az yaralayıcı bir incinebilirlik.

Elinizdeki kitap, bu incinebilirlikle ilgili nasıl düşünebileceğimize karar vermeye yönelik bir girişimdir.

Meslektaşım Yanming An’a klasik Budist felsefesindeki bazı çallılıklar arasında gezinmemdeki yardımları için teşekkür etmek istiyorum. Söylemeye gerek yok, kalan yorumlama hataları bana aittir. Eşim Kathleen metnin tamamını sabırla okudu ve faydalı önerilerde bulundu. Copenhagen Business School, New School for Social Research ve Clemson Üniversitesi’ndeki seyirciler birkaç bölümün taslağının tartışmalarına katıldı. Elizabeth Branch Dyson’ı editör olarak isteyemeyenlerin, biz isteyebilenleri kıskanmaları gerekiyor. Tüm taslağı okudu ve neredeyse her sayfa için yaptığı yorumlar kitabı büyük ölçüde geliştirdi. İki anonim okur taslakların gözden geçirilmesi için faydalı tavsiyelerde bulundu. Jenni Fry’ın düzeltmeleri İngilizceyi benim saldırılarımdan korudu. Önceki kitabıma atıfta bulunsa da, bu kitabın harika tanıtımı için bir teşekkür de Ryo Yamaguchi’ye gitmeli.

Son olarak, 2010 yılında kendi sayfalarında yer alan “Ölümün Öğretilmesi” adlı makalemin birkaç sayfasının yeniden basılmasına izin verdikleri için Hattie Fletcher’a ve *Creative Nonfiction*’a teşekkür etmek istiyorum.

Bu kitap Kathleen, David, Rachel ve Joel’a ithaf edilmiştir. Bu konuda takıntılı olmasam ve yaşamlarımızın bütün kırılğanlığının farkında olsam da onlar için her şeyin yolunda gideceğini ummakta ısrar ediyorum.

BİRİNCİ BÖLÜM

Yaşamlarımız ve İncinebilirliğimiz

Yaşamımda karanlığın beni sarmalamakla tehdit ettiği dönemler var. Sahip olduğum imge bir Karanlıklar Kraliçesi'ne ait; güçlü, kaçınılmaz, gizli ve her yeri kaplayan. Kraliçe omuzlarımdan kavrır. Hatta bazen bundan daha fazlasını yapar. Bazen tok, soğukkanlı bir kucaklamadır bu. Keşke gelişi bir şekilde önceden bildirilebilseydi. Bir sinyal, bir uyarı, kapıma bırakılan bir not ya da hızlı bir e-posta olabilir: "Kraliçe yolda." Ama yok. Bir arkadaşın sırtınıza dokunması ya da flörtöz bir tanıdığın eliyle önkolunuza hafifçe temas etmesinde olduğu gibi, bu kavrayışın kendisini bile hissetmiyorum. Soğukkanlı bir kavrayış var, bu kucaklama beni sarmalıyor, daha ben ne olduğunu anlamadan dünyanın parlak renkleri sönüp gidiyor. Hiçbir şey iyiye dönmedi, hiçbir zaman da dönmeyecek. Ya da döndüyse bile, hepsi geçmişte kaldı. Benim payıma kalansa, yalnızca mücadeleye devam etmek.

Depresyona giriyorum.

Kuşkusuz, bu durumu yaşama şeklim depresyona girmek olarak anlatılamaz. Depresyon dönemleri olan hiç kimse bunu böyle yaşamaz. Depresyon burada değildir; orada bir yerdedir. Orada bir yerde depresyon olarak da bulunmaz. Başkalarının depresyonda olması ya da dünyanın depresyonda olması da değildir. Daha ziyade, dünyanın yetersiz bir şekilde yapılandırılmasıdır. Kötü bir şekilde

bir araya getirilmiştir. Ben gençken bu zayıf yapılanma daha kişisel görünürdü. Her şey adeta kendi yaşamımın yolunda gitmemesi için ayarlanmıştı. Ben de herkes gibi anlamsız, mekanik bir varoluşu sürdürüyordum. Ancak [yalnızca] ben, bunu bilmek ve sadece bilmekle de kalmayıp anlamsızlığını derinden hissetmek gibi bir talihsizliğe sahiptim. Metrodaki yolcu arkadaşlarımla boş yüzlerini görür ve kendi yaşamlarının yoksulluğunu, çehrelerine sinmiş bu yoksulluğu nasıl fark edemediklerini merak ederdim. Tıka basa alışveriş torbalarıyla dümdüz ileri bakan yaşlı bir Çinli kadın; akşamının tadını çıkarmasına izin vermeyecek kadar yorucu bir günün ardından yığılıp uyuyan bir inşaat işçisi; *New York Times*'ı klasik katlanmış pozisyonda tutan bir iş insanı ve *Times*'ı klasik katlanmış pozisyonda tutan diğer tüm iş insanlarına benzeyen bir iş insanı. Hepsi çok anlamsızdı. Nasıl görmemişlerdi ki? Peki ya bu fark ediş yüzünden ıstıraplara sürüklenmek neden benim payıma düşmüştü?

Artık daha yaşlıyım ve en kötü anlarımda bile dünyanın bana karşı olacak şekilde tertip edilmediğini anlıyorum. Dahası, Karanlıklar Kraliçesi ziyaret etmeye karar verdiğinde, bana karşı kurulan bir kumpas da yok. Beyhudelik eşit olarak dağıtılır. Hepimiz boşuna doğarız, günlerimizi gücümüzün yettiği en iyi şekilde yaşarız ve sonra toprağa karışırız. Sadece ben değilim ve bunu fark etmem de tuhaf bir işkence biçimi değil. Eşim, makul olsalar bile beklentilerini karşılayamayan biriyle evlendiği için hayal kırıklığı yaşayacak. Çocuklarım, korkarım öngörebildiğim ama önleyemediğim şekillerde ıstırap çekecekler. Pek çok yaşamın bir parçası olan sefalet, hayal kırıklığı, umutsuzluk, kayıp ve acı benim için göze çarpar hale geliyor, sıkıştırıyor, gölgelerden başka hiçbir şey görülmeyene dek dünyanın ışığını karartıyor.

Bu, zor zamanlarda devam edemeyeceğim anlamına gelmiyor. Yapamayanlar var, biliyorum. Kraliçe'nin üzerlerindeki ağırlığı on-

ları yataklarına girmeye, bir şişe viski içmeye zorlar ya da iletişim kurulamaz bir hale getirir. Buna Karanlığın Kraliçesi değil de “Kıyamet Çukuru” diyen bir arkadaşım çukurdayken kendini bu konumlardan birinde buluyor. Benim için öyle değil. Neyse ki devam edebiliyorum. Aslında yıllar içinde onunla olan yoldaşlığımızı saklamayı öğrendim. Geçenlerde bir arkadaşıma öğle yemeğinde böyle bir dönemde olduğumdan bahsettim, normalde olduğumdan farklı görünmediğimi söyledi. Yani evet, birçokları için olduğu kadar kötü değil. Ve tam şu anda, yazarken, Kraliçe yakında değilken –ya da en azından yakın *hissettirmede*– en nihayetinde şanslı olduğumu biliyorum. İnsanların ıstırap çektiği çok daha kötü depresyonlar ve sürekli tekrarlayan depresyon nöbetlerinden daha kötü şeyler var. Daha da önemlisi, yaşamımın sadece birkaçını hak edebileceğim pek çok iyi şansa sahip olduğunu biliyorum. İnsani ıstırap ölçeğinde, ben bir hafıfsıkletim.

Ama yine de Kraliçe beni ziyaret ediyor ve akabinde dünya kararıyor. Bununla başa çıkabilirim. Başa çıkıyorum. Ancak ziyaretler bitmiyor. Gelişini fark etmiyorum; ben daha ayırdına varamadan günlerimin içine sızıveriyor. Aslında Kraliçe’nin kucaklaması gevşeyip renkler yeniden aydınlanana kadar karanlığı dünyanın gerçeğinden başka bir şeymiş gibi görmüyorum. (Bunu yakın zamandaki o öğle yemeğinde fark ettim, ama o zamana kadar ziyaret zaten bir süredir devam ediyordu ve en kötüsü geçmişti.) Bu yüzden bir not, biraz öncesinden gelen bir uyarı yardımcı olabilir. Ama tabii ki işler böyle yürümüyor.

Bundan ne anlamalıyım? Bu ziyaretleri yaşamıma nasıl entegre etmeliyim? Bu ziyaretler varken, onları sadece katlanılması gereken dönemler olarak düşünmeksizin yaşamımı nasıl düşünebilir ya da ona nasıl devam edebilirim? Ya da belki de onları tam da bu şekilde ele almalıyım. Belki de yaşamın zorunlu olarak önümüze çıkardığı

diğer ıstıraplarla birlikte bunları da yaşamaktan başka yapılacak bir şey yoktur.

Yaşamının erken dönemleri büyüğü gibi görünen bir arkadaşım var. Daha gençken bir model ve film yapımcısıydı. Çok zengin bir aileden geliyordu. Tek çocuğı olan oğıu sosyal anlamda vicdanlıydı; fakir ülkelerde insani yardım dağıtmak için çalışıyordu. Birçoğumuzun sadece hayal edebileceğı bir yaşamdı. Derken, oğıu iş sırasında bir kazada öldü. Onun ölümünden sonra arkadaşım insani yardım görevini üstlendi ve olağanüstü bir iş çıkardı. Çalışmaları, oğlunun sadece yaşamının değil, aynı zamanda ölümünün de yadigârıydı.

Hepimiz öyle ya da böyle ıstıraplarla karşı karşıyayız. Yaşamlarımız altüst oluyor, önümüzde aşılmaz görünen engeller yükseliyor, sevdiğimiz veya ihtiyaç duyduğumuz birinden mahrum kalıyoruz. Bununla nasıl başa çıkacağız? Yahut bununla başa çıkmak sıklıkla tam da o anda bir çare bulma meselesi olduğuna göre, kendimiz ve dünyadaki yerimiz hakkında nasıl düşünebiliriz ki mümkün olan en iyi şekilde yaşamımıza devam etmemize olanak sağlansın? Bu bölümde, çoğumuzun acıya karşı incinebilir bir durumda olduğu sayısız kaynaktan bazılarını göreceğiz: fiziksel, psikolojik, ahlaki. Bir sonraki bölümde de, şanslı dahi olsak hiçbirimizin kaçamayacağı iki incinebilirlik kaynağı göreceğiz. Eğer basitçe her krizle geldiğı gibi yüzleşerek ve her şeyin daha iyi olmasını umarak olmayacaksa, yaşamımızın incinebilirliğiyle nasıl başa çıkabiliriz? Dünyadaki yerimizin daha geniş ölçekli bir resmini tasarlamamanın bir yolu var mı? Öyle bir resim olmalı ki bu, mantıklı veyahut anlamlı olsun ya da olmasın, orada bu ıstıraplar bize huzur değilse de en azından teselli veren bir şey olarak kabul edilebilsin.

Göreceğimiz gibi, böyle bir resmi tasarlamamanın en azından iki yolu vardır. Bu iki yola adlar verdim; bunlar kuşkusuz sevimsiz isimler. Onların sevimsiz nitelikleri daha da sarsıcı, şu bakımdan

ki, bu resimlerden en az biri –en nihayetinde reddedecek olduğum– bana oldukça güzel geliyor. Bir dizi öğretide ortak olan bu resme *incinmezcilik* diyeceğim ve çoğumuz için doğru olduğunu düşündüğüm karşıt resme ise *incinebilirlicilik* diyeceğim. Bunu biraz tereddüt ederek yapıyorum. Felsefi kariyerim boyunca jargondan kaçınmaya çalıştım. Bana öyle geliyor ki felsefi yazı çoğu zaman gereksiz muğlaklıklarla dolu. Elbette bir noktaya değinmek için şu ya da bu türden teknik bir kelime dağarcığının gerekli olduğu zamanlar vardır. Felsefe zor olabilir. Ancak benim alanımda teknik ya da kavramsal zorunluluk bahanesinin abartılı olduğuna inanıyorum. Daha açık bir şekilde ifade edecek olursak, daha geniş bir kitleyi düşünmeye sevk etmek için felsefede söylenmiş olan birçok önemli şey vardır.

Jargondan kaçınma kararlılığımla ilgili kişisel kurallarım arasında da şu var: Ciddi bir gerekçe olmadan yeni kelimeler uydurmayın. Ama burada, daha en başta bir değil iki yeni kelime uydurdum. Bunu yapmamın gerekçesi –bu gerekçelendirmenin yeterli olup olmadığını yalnızca kitabın geri kalanı anlatacak olsa da– bu etiketleri kullandığım takdirde belirginleştirdiğim ayrımın daha kolay akılda tutulacak olmasıdır. Bu, söz konusu ayrımın daha önce fark edilmemiş olduğu anlamına gelmez. Bu farkı belirten ilk kişi elbette ben değilim. Bununla birlikte, ayrım yapmak karşımıza çıkacak şeyleri öylesine şekillendirir ki, onları dikkate almak adına bu gösterişsiz terimlere sahip olmak bile kullanışlıdır. Söz veriyorum, dilsel uydurmacılık burada sona erecek.

İncinmezcilik, Doğu'dan Budizm ile Taoizm ve Batı'dan Stoacılık ile belki de Epikürcülük gibi öğretilerle ilişkilendirilebilir. Ancak incinebilirlicilik de bu öğretilerden tamamen ayrı değildir. Onların içgörülerini tanır ve onlardan yararlanmaya çalışır. Ama en nihayetinde, tüm bu görüşlerin ortak bir düsturunu ya da en azından

benim bu görüşlerin resmi biçimleri olarak adlandıracağım şeylerin hepsini reddedecektir. İncinebilircilik, kendimizi dünyanın yırtıcılığına karşı incinmez hale getirebileceğimiz fikrini reddeder. Bu iki isim şimdilik böyle.

İlerledikçe *incinmezlik* fikrini ve onunla birlikte *incinebilirlik* fikrini belirginleştirmemiz gerekecek. İncinmezcilik, dünyanın bize acı çektiremeyeceği fikri değildir elbette. Ne de olsa, ayak parmağını bir köşeye çarpsam canım acır ve ne kadar ısrarla benimsenirse benimsensin hiçbir öğreti bu yaralı parmağın acısını hissetmemi engelleyemez. Ancak incinmezcilik, en azından öncelikli olarak yaralı ayak parmaklarıyla ilgilenmez. Bu, normalde bize ısırap çektiren pek çok şeyin bunu yapmasını engelleyebilmek adına yaşamlarımızla nasıl ilişki kurabileceğimiz sorusuyla ilgilidir. Sonuçlarından biri olarak, yaralı ayak parmaklarına öyle bir yer verecek ki, canımızı acıtacak olsalar da yaralı ayak parmaklarımızı yaşamın bize karşı nasıl savaştığının örnekleri olarak düşündüğümüzde acıtacağından daha az acıtacaklar. Ancak bu, yaşamımızı nasıl ele alacağımıza dair daha büyük bir resmin küçük bir sonucudur.

İncinmezcilere göre, kendi içimizde barışçıl bir yer, nihai olarak dokunulmaz ya da sarsılmaz olan tarafsız bir yer geliştirebiliriz, hatta birçoklarına göre geliştirmeliyiz. Bu yer bizim özümüz haline gelir. Bizi başımıza gelen talihsizliklere karşı incinmez kılan, bu özün gelişimidir. Kendimiz ile başımıza gelenler arasında belirli bir mesafe bırakmamıza imkân sağlar, öyle ki belirli bir dereceye kadar etkilenebilsek de (incinmezci görüş bu hususta farklılaşır) varlığımızın özünde etkilenmemiş oluruz. Duygusal bir filmin izleyicileri ya da bir basketbol maçındaki taraftarlar gibiyizdir: Anın hüznünü ya da heyecanını hissedebiliriz ama sonunda bunun sadece bir film, sadece bir oyun olduğunu biliriz. Çağdaş spiritüel yazar Eckhart Tolle'ün dediği gibi, “Şimdi'yi ne kadar onurlandırabilir ve kabul

edebilirsiniz, acıdan ve ıstıraptan o ölçüde kurtulursunuz.”¹ İncinmezci görüşleri üçüncü bölümde daha spesifik ve daha derinlemesine tartışacağız, ancak hepsinin ortak noktası –hepsini *incinmezci* yapan şey– bizi yiyip bitiren şeylere karşı kendimizi bağışık kılmanın önemine olan bağlılıklarıdır.

Buna karşın, burada geliştireceğim incinebilirliğin görüşü, böyle bir özü geliştirebileceğimiz ya da geliştirmemiz gerektiği fikrini reddediyor. Barış yerine ateşkes belki daha iyi bir terim olsa da, dünya ile bir tür barışa varmanın önemini inkâr etmiyor. İncinmezci görüşlerin bazı içgörülerini, örneğin ıstırapların içine düşmeden önce perişan hale gelmekten kaçınmamıza imkân sağlayan bazı içgörülerini benimsiyor. Dahası, incinebilirlik, bazıları için incinmezciğin bir hayat tarzı olarak iş görmesine de imkân sağlayabilir. Ama pek çoğumuz sadece incinmez bir öz geliştiremeyecek olmakla kalmıyoruz, bunu istemiyoruz da. İncinmezci öğretilerin veya bunlarla bağlantılı egzersizlerin bazı yönlerini benimseyebilirsek de bunu kendimiz ile başımıza gelenler arasında bir mesafe bırakmak için değil, başımıza gelenlerle birazcık daha iyi başa çıkabilmek için yapıyoruz. İncinebilirlik en temelden sarsılabileceğimiz fikrini kabul eder, hatta bu fikri yürekten benimser. İncinebilirliğin neye benzediğini dördüncü bölümün sonlarına doğru netleştirmeye başlayacağız ve son bölümde tam olarak geliştireceğiz.

* * *

İncinebilirlik meselesine yaklaşmak için farklı incinebilirlik türlerini gözden geçirmemiz gerekecek. Ama ondan evvel, öncelikli bir soruyla yüzleşmemiz gerekiyor. Her şeyden önce, bir insan yaşamı nasıl bir şeydir ki ıstıraplara karşı incinebilir olabilsin? Başımıza gelenler karşısında acı çekebilmemizi sağlayan şey nedir? İnsanlar

ve diğerk bazı başka hayvanlar, pek çok canlının duyarlı olmadığı ıştırıplara karşı duyarlıdır. Fareler fiziksel acıyı hissedebilir, ancak şempanzeler ya da insanlar gibi utanç hissetmezler, hayal kırıklığına uğramazlar; en azından uzun soluklu bağlar geliştirmedikleri için uzun soluklu bir bağılılığın başarısızlığından dolayı hayal kırıklığına uğramış hissedemezler. Şempanzeler ise bize olan tüm genetik yakınlıklarına rağmen, bir başkanlık seçiminin sonucundan veya bir romanın sonundan dolayı hayal kırıklığına uğramazlar. İyi bir nörolojik aygıtı sahip tüm canlılar fiziksel olarak acı çekebilse de insanlar, daha az gelişmiş –hatta farklı bir şekilde gelişmiş– beyinleri olan varlıklarda bulunmayan şekillerde duygusal olarak ıştırıp çekebilirler.

Bununla birlikte, önemli olan yalnızca beynimizin belirli tipteki varoluşu değildir. Bu bizim yaşama şeklimizdir; beynimizin bize özgü şeklini zorunlu kılan, ancak basitçe kafamızın üst kısmını işaret ederek açıklayamayacağımız yaşam tarzımızdır. Bu durumda, ıştırıp hakkında veya biz insanların maruz kaldığı ıştırıp hakkında soru sormak, bizi nasıl yaşadığımızla ilgili daha öncelikli ve daha genel bir soruya götürür. Felsefede olaylar genellikle böyle gelişir. Belirli soruları yanıtlama süreci başka, daha temel soruların sorulmasına yol açar. Burada da daha en başta bununla karşılaşyoruz. Nasıl olup da ıştırıp çekebildiğimizi anlamak, önce nasıl yaşadığımızı anlamamızı gerektirir.

Biz insanlar, ağırlıklı olarak filozof Bernard Williams'ı izleyecek olursak, daha derin veya daha sığ bir bağılılıkla adanmış olduğumuz *tasarılar* diyebileceğimiz şeyler aracılığıyla yaşıyoruz.² Bir tasarı, genellikle (ancak daima değil) gelişen bir düzende zaman içinde ortaya çıkan bir dizi etkinlik ya da etkinlik grubudur. Tasarılar gerçekleştiriyoruz, tasarıları dahil oluyoruz, hatta dahil olduğumuz tasarılarla yaşamımızı şekillendiriyoruz.